

Sögüt

Söğüt

Türk Edebiyatı Dergisidir

YIL 7 – SAYI 38

MART-NİSAN 2026
(İki ayda bir yayımlanır)

KURUCUSU

Nevzat Kösoğlu

**ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ**

Ertuğrul Alpay

**ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.
GENEL YAYIN YÖNETMENİ**

Göktürk Ömer Çakır

**SÖĞÜT DERGİSİ
YAYIN YÖNETMENİ**

Sinan Terzi

BASKI

Çınar Matbaacılık ve
Yayın Sanayii Ticaret Ltd Şti
İkitelli OSB Mahallesi
Çevre Sosyal Tesisler Sokak
Çevre Sanayi Sitesi Sosyal Tesisler
Nu: 3 İç Kapı Nu: 1B1
Başakşehir-İstanbul
Tel: (0212) 628 96 00
Sertifika Nu: 45103

YAYIN KURULU

Asuman Demir
Fatıma Feyza Bayer
Feyza Ay
M. Tuğrul Çolak
Rana Senanur Doğan

İLETİŞİM

sogut@otuken.com.tr

GRAFİK TASARIM

Ötüken

YILLIK ABONELİK BEDELLERİ

2026 Yılı Abonelik Bedeli-2250 TL

ISSN

2687-6523

ABONELİK

www.sogutdergisi.com/abonelik

Abonelik bağlantısına
gitmek için kare
kodu telefonunuza
okutabilirsiniz.

Söğüt'te neşredilen nesir ve şiirlerin tüm
yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye
aittir. Matbu veya dijital başka mecralarda
kullanımları, yayınevinin iznine tabidir.

Sevgili Söğüt ailesi, yazılarınızı Times New Roman fontunda, 12 punto, 1.15 satır aralığında iki yana yaslı bir şekilde gönderebilirsiniz. Referans vereceğiniz metinler için Chicago dipnot ve kaynakça sistemini kullanmanızı rica ederiz.

Kıymetli Söğüt Dostları...
38. sayımızla ilkbaharın o kendine has coşkusunu ve güzelliği içinde yeniden merhaba diyoruz. Bu sayımızın omurgasını, Türkçenin ulu çınarı Ali Şir Nevâyî üzerine hazırladığımız dosya oluşturuyor. Nevâyî, sadece bir şair veya devlet adamı değil; aynı zamanda Türkçeyi bir medeniyet dili haline getiren, kelimelele ruh üfleyen bir bilge. Editörümüz Rana Senanur Doğan'ın, Prof. Dr. Vahit Türk ile gerçekleştirdiği söyleşide, onun "Türklüğün Kutup Yıldızı" olarak anılmasının arkasındaki o muazzam birikimi ve Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan kültürel etkiyi hissedeceksiniz. Dosyamızdaki yazılarıyla, Nevayî'nin gönül diliyle kurduğu o eşsiz bahçede hep birlikte kısa bir bahar gezintisine çıkacağız.

Tema dosyamızda ise bu sayı "Köklere Dönüşün Moderniteyle İmtihani" başlığı altında, günümüz dünyasının karmaşasında yönünü arayan insanı merkeze aldık. Modern zamanların dayattığı tek tipleşmeye ve hakikatin algılara yenik düşmesine karşı, kadim değerlerimizin Türk edebiyatındaki izlerini tartıştık. Kıymetli genç kalemlerin incelemeleriyle; gelenek ile moder-

nlık arasındaki o ince çizgide, köklerimizden kopmadan nasıl ayakta kalabileceğimizi yorumladık.

Söğüt, sadece bir dosya dergisi değil; şiirden hikâyeye, denemeden incelemeye kadar edebiyatın her dalının coşkuyla çağıldığı bir nehirdir. Bu sayımızda da yine ümidimizi diri tutan isimlerin güçlü şiirlerine, dilimize ve kültürümüze anlam dünyalarında kıymet veren hikâyecilerimizin özgün anlatılarına yer verdik. Söğüt, kapılarını yeni isimlere ve eserlere her zaman açık tutan bir mektep olma vasfını sürdürüyor. Kelimelerin gücüne inanan her yeni ses, bizim için bu büyük birikimin en değerli parçasıdır.

Dergimize bugüne kadar gösterdiğiniz ilgi ve samimi sahiplenişiniz için her birinize gönülden teşekkür ederiz. Söğüt'ün sesinin daha geniş kitlelere ulaşması, edebiyatımızın bu mütevazı ama dirençli kalesinin ayakta kalması sizlerin desteğiyle mümkündür. Her zaman yanımızda olduğunuzu bilmenin gücüyle buradayız.

İyi okumalar.

Sinan Terzi

İÇİNDEKİLER

DOSYA: ALİ ŞİR NEVÂÎ	
ROF. DR. VAHİT TÜRK İLE "TÜRKLÜĞÜN KUTUP YILDIZI" ALİ ŞİR NEVÂÎ RÖPORTAJ: RANA SENANUR DOĞAN	/ 8
TÜRKÇEYİ BURÇLARA TAŞIYAN ŞAİR: ALİ ŞİR NEVÂÎ ALİ AKAR	/ 15
NEVÂÎ NEDEN BUGÜN HÂLÂ OKUNMALI? HANİFİ VURAL	/ 23
ALİ ŞİR NEVÂÎ'DE GÖNÜL (=KÖNÜL) SÖZÜ ÜZERİNE MUSTAFA TANÇ	/ 28
ALİ ŞİR NEVÂÎ VE MUHAKEMETÜ'L LUGATEYN'DE TÜRLÜK VE TÜRKÇE ŞUURU ALEYNA MALKOÇ	/ 36
ALİ ŞİR NEVÂÎ - BİR ŞAİRİN ÖTESİNDE BİR ŞAİRİ YENİDEN OKUMAK ÜZERİNE AYŞE KÜBRA BİLGİN	/ 43
TÜRK ŞİİRİNDE NEVÂÎ ÇAĞI OZAN YILMAZ	/ 49
BİR TÜRKÇE GÜNEŞİ: NEVÂÎ AYŞE İLKER	/ 57
TEMA: KÖKLERE DÖNÜŞÜN MODERNİTEYLE İMTİHANI	
POSTMODERN "GELENEK" RANA SENANUR DOĞAN	/ 64
MODERN DÜNYADA KÖK ARAYIŞI ERAY SARIÇAM	/ 73
MODERNİTE GÖLGESİNDE TEREDDÜT ARSLAN KARADAYI	/ 76
MODERN ÇAĞDA GAZÂ KÜLTÜRÜNÜN YERİ SEMİH SAMYÜREK	/ 82
MODERNİTEYLE İMTİHANIMIZ VE KORE ANLATISININ YÜKSELİŞİ FATİMA FEYZA BAYER	/ 87

DENEME

OKUR NOTLARI

OKURU SOBELEYEN HİKÂYELER / METİN ÖZDEMİR'DEN KÖREBE VİLDAN AYDIN	/ 104
SINIF'SIZ ÖLÜM: NASIL ÖLÜNÜR? SERVET SENA ÇELİK SORKUN	/ 115
HİÇBİR YERE AİT OLAMADIM RABİA KARANFİL	/ 172
DÜNYAYI DOLDURAN KİRAZ HAKKINDA EKSİK BİRKAÇ CÜMLE NİLÜFER ATEŞ	/ 178
ŞAİRLER NEDEN YAZDIKLARI ŞİİRİN İLK HÂLINE SADIK KAL(A)MAZLAR? A. SAMET ATILGAN	/ 191
SERİ DENEME	
YÖŞ MUSTAFA SARI	/ 92
HAKİKAT YOLCUSU KALMASIN TEKİN ŞENER	/ 108
ELEŞTİRİ GÜNLÜĞÜ ORÇUN ÜÇER	/ 119
GÜLÇEHRE CANSU SOLE	/ 129
BITİĞ ADAM PASAJI: B GİRİŞİ HALİT SELİM DÖNMEZ	/ 144
ANLATI NOTLARI II / ANLATININ GERÇEKLİĞİ: METİN-ZİHİN ARASINDA YENİDEN KURULAN DÜNYA RECEP YILMAZ	/ 207
MUKAYESELİ OKUMA	
ALEKO'YA EDEBİYATA, HAYATA, ARAYIŞA DAİR İBRAHİM DAŞ	/ 160

HİKÂYE

- BİR LİR, BİR ESRİK
VE BİRLİK / 100
İSMAİL ULUÖZ
- ÖYLE BİRİ
ÇOŞKUN EROĞLU / 113
- ARŞIVİN GÖLGESİNDE:
ANLAMIN İZİNDE / 125
CAN MURAT DEMİR
- HEPSİNİN YERİNE
FATMA YAVUZ / 134
- KİTAP UĞRUNA FEDA
EDİLEN HAYATLAR / 149
ALİ TUNA
- ŞAMATA
SÜMEYRA ÇELİK / 165
- KAYIP SESLER DÜKKÂNI
VE BİR KAVANOZ
SESSİZLİK / 174
**ABDURRAHMAN
ALİ ÖNCEL**
- PATATES OTURTMA
ÜMMÜHAN ŞENEL / 186
- HASTA LA VİSTA BABY!
ÖZAY ERDEM / 200
- ŞİİR
- OĞUZ UYKUSU
M. TUĞRUL ÇOLAK / 98
- SON VİDEO YERİNE
AHMET B. TAMU / 107
- ÖLÜMLE BÜYÜYEN ÖLÜM
YUSUF ALPER OYAR / 118
- KALDI MI YÜZÜMDEN
DÜŞEN BİN PARÇAYI
VURACAK AVCI / 128
SÜREYYA ALTUNKARA
- YAŞASIN TAM BAĞIMSIZ
PETROL ÜLKELERİ / 132
MUHAMMED MÜNZEVİ

- DE Kİ
MUHAMMED MÜNZEVİ / 142
- BİR GÜN DAHA EKİLDİ
HÜSEYİN ÇOMAK / 158
- AV PARTİSİ
HÜMEYRA YARGICI / 164
- AŞK İSA'DAN ÖNCE
BURHAN TUZ / 171
- BAŞIBOZUK TEHZİL V
İBRAHİM DAŞ / 181
- ÖPÜLESİ YENİ BİR GEZEĞEN
EMİRHAN ÇORAK / 189
- HUDUTSUZLUĞUN
HUDUTLARINDAN / 199
ÖMER BERKAY AYLA
- LA DAME À LA LICORNE
YAHUT DİVÂNELİKLERİM / 215
HÜLYA ÖZCAN

İNCELEME

- “KİMDİ YAN GÖZLE BAKMADI
KIR ÇİÇEKLERİNE BİLE” / 138
YAĞIZ GÖNÜLER
- 2025'İN ENİS BATUR
COĞRAFYASI II / 182
SERDAR AYDIN
- KİYAMET SONRASI
OLAĞAN BİR GÜN / 196
FATİH SELVİ
- M. ORHAN OKTAY'IN ZİYA
PAŞA'YA MENŞUR TAŞTİRİ:
BİR BAŞKA İSTANBUL / 207
ERSİN BAYRAM

DOSYA:

ALİ ŞİR NEVÂÎ

PROF. DR. VAHİT TÜRK İLE “TÜRKLÜĞÜN KUTUP YILDIZI”: ALİ ŞİR NEVÂÎ

■ RÖPORTAJ: RANA SENANUR DOĞAN

***Türklüğün Kutup Yıldızı'nın yetiştiği kültür ve medeniyeti
oluşturan bakış açısı nedir? Fatih Sultan Mehmed
İstanbul'u fethederek çağ kapatıp çağ açarken
Uluğ Türkistan'da iklim nasıldı?***

Emir Timur, Türk tarihinin hiç kuşkusuz büyük kahramanlarından ve devlet adamlarından biridir. Onun 1370 yılında kurduğu devlet, bir insan ömrü içinde büyük bir imparatorluğa dönüşmüş ve çağında dünyanın en büyük gücü durumuna gelmiştir. Osmanlı-Timurlu ilişkilerinden dolayı her iki tarafta da hâlen gereksiz birtakım polemikler görülse de olayları oluş çağlarının koşullarına göre değerlendirmek ve buna göre yargıda bulunmak gerektiği, bilimden ve gerçeklikten azıcık haberi

TÜRKÇEYİ BURÇLARA TAŞIYAN ŞAİR: ALİ ŞİR NEVÂÎ

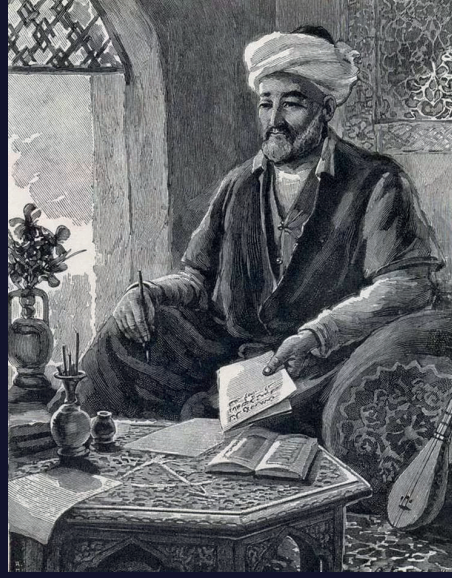

■ ALİ AKAR

1990'da Araştırma Görevlisi olarak başladığı üniversite hayatında, 1992'de Cumhuriyet Üniversitesi'nde yüksek lisansını, 1997'de İstanbul Üniversitesi'nde doktorasını tamamladı. 2006'da doçent, 2011'de profesör unvanını aldı. Türk dili tarihi, tarihî Türk lehçeleri, Eski Anadolu Türkçesi ve Türkiye diyalektolojisi üzerine uzmanlaşmıştır. *Türk Dili Tarihi* kitabı birçok üniversitede kaynak olarak okutulmaktadır. Aralık 1997'den beri Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde görev yapmaktadır.

NEVÂYÎ NEDEN BUGÜN HÂLÂ OKUNMALI?

■ HANİFİ VURAL

1962 yılında Sivas'ın Gürün ilçesinde doğan Hanifi Vural, akademik yolculuğuna 1985 yılında Atatürk Üniversitesinden mezun olarak başlamış ve doktorasını 1993 yılında Fırat Üniversitesinde tamamlamıştır. Kariyerinin büyük bir bölümünü Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinde geçirek burada “profesörlük” unvanını almış; bölüm başkanlığı ve dekanlık gibi kritik idari görevlerde bulunmuştur. Türk dilinin tarihsel gelişimi, Anadolu ağzları ve klasik tıp metinleri üzerine yaptığı derinlemesine çalışmalarla tanınan Vural, 2019 yılında Tokat'taki görevinden emekli olmuştur. Bilgi birikimini İstanbul'a taşıyarak Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesine katılmış ve burada “Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü” olarak idari sorumluluklar üstlenmiştir. Günümüzde aynı üniversitenin İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesinde profesör olarak akademik çalışmalarına ve lisansüstü eğitime katkıda bulunmaya devam etmektedir.

ALİ ŞİR NEVÂÎ'DE "GÖNÜL (=KÖNGÜL)" SÖZÜ ÜZERİNE

■ MUSTAFA TANÇ

1966 yılında Adana'da doğan Mustafa Tanç, lisans ve yüksek lisans eğitimini Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde tamamladıktan sonra, 2002 yılında Çukurova Üniversitesinden doktora derecesini almıştır. Yeni Türk Dili alanındaki uzmanlığıyla 2007 yılında Doçent, 2013 yılında ise Profesör unvanını kazanan Tanç, özellikle Türk lehçeleri ve Anadolu ağızları üzerine derinlemesine araştırmalar yürütmüştür. Akademik kariyerinin önemli bir kısmını Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinde geçirdikten sonra, bilgi birikimini Osmaniye Korkut Ata Üniversitesine taşımıştır. Günümüzde, Türkçenin tarihsel gelişimi ve morfolojik yapısı üzerine bilimsel çalışmalarını sürdürerek Türk dili bilimine katkı sunmaya devam etmektedir.

ALİ ŞİR NEVÂYÎ VE MUHAKEMETÜ'L- LUGATEYN'DE TÜRKLÜK VE TÜRKÇE ŞUURU

■ ALEYNA MALKOÇ

Aleyna Malkoç (1998, İstanbul), Boğaziçi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı mezunudur. Hoca Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesinde misafir Türkoloji öğrencisi olarak bulundu. Yazıları çeşitli dergilerde yayımlandı; “Ebedî Hayat” adlı öyküsü ödül aldı ve Azerbaycan Türkçesine çevrildi. TRT 2’de editör ve spiker olarak çalışmakta; İstanbul Üniversitesinde Eski Türk Dili alanında doktora yapmaktadır. 2025’te *Geç Dönem Çağatay Türkçesiyle Yazılmış Mensur İskendernâme* adlı kitabı yayımlanmıştır.

ALİ ŞİR NEVÂÎ - BİR ŞAIRİN ÖTESİNDE BİR ŞAIRİ YENİDEN OKUMAK ÜZERİNE

■ AYŞE KÜBRA BİLGİN

FSMVÜ’de Psikoloji ile Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde lisans eğitimlerini tamamlamıştır. Aynı üniversitede edebiyat üzerine yüksek lisans ve doktora yaparak psikoloji ile edebiyat disiplinlerini sentezleyen akademik çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Halk felsefesi, sinema, kültür-sanat ve sosyal medya araştırmaları başlıca ilgi alanlarıdır.

TÜRK ŞİİRİNDE NEVÂÎ ÇAĞI

■ OZAN YILMAZ

2001 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Doktora çalışmasını 2008 yılında Marmara Üniversitesi'nde tamamladı. Sakarya Üniversitesi'nde 2010'da yardımcı doçent, 2012'de doçent, 2019'da profesör oldu. Türk dili, eski Türk edebiyatı ve şerh geleneği (özellikle Sûdî-i Bosnevî) üzerine çalışmaları bulunmaktadır. Yılmaz, yakın zamanda Türkistan coğrafyasında Türk Dili ve Edebiyatı alanında hem çalışmalar yaptı hem de dersler verdi.

BİR TÜRKÇE GÜNEŞİ: NEVÂÎ

■ AYŞE İLKER

1984 yılında “Ersarı Türkmenleri Uludepe Ağzı” başlığında tamamladığı yüksek lisans teziyle bilimsel çalışmalarına başladı. 1992’de “Batı Grubu Türk Yazı Dillerinde Fiil” adlı doktora tezini, yüksek lisans tez danışmanı da olan Prof. Dr. A. Bican Ercilasun yönetiminde tamamladı. Bu tez Türk Dil Kurumunca basıldı. Türk lehçeleri alanındaki ilk mukayeseli çalışmalardan biridir bu eser. 1995 yılından itibaren Celal Bayar Üniversitesinde çalışmaya başladı. Manisa İl Halk Kütüphanesi yazma eserler bölümünde bulunduğu “Elfaz-ı Türki- Farsi “adlı eserin gramer çalışmasını takdim ederek “Doçent” unvanını aldı. Daha sonra diyalektoloji alanındaki çalışmalarını ağırlık kazandı ve Manisa Ağızları adıyla 2009 yılında tamamladığı projeyi, altı yıl daha çalışarak ve Manisa ağızları üzerinde tez/makale olarak toplanmış bütün dil malzemesini de değerlendirek ayrıntılı bir ağız grameri haline getirdi.